

Geacht bestuur van de Stichting VSNON en PO-directie Vrije Scholen te Zutphen,

Op 23 april jl. verscheen een brief met daarin de wijze waarop de klassen van de drie basisschoollocaties worden herverdeeld. Een herverdeling die in feite neerkomt op opheffing van de huidige IJssel. Wij zijn onthutst over deze gang van zaken. Eerst werd besloten De Zwaan te sluiten, vervolgens De Berkel en nu in feite De IJssel. Als dat aantoonbaar het verstandigste besluit is dan zullen wij ons er bij neer leggen. Maar wij vragen ons oprecht af of dit wel zo is.

Drie zaken maken het ons vooralsnog onmogelijk om ons neer te leggen bij het besluit:

1. Het gebrek aan heldere communicatie en een volledige, toegankelijke onderbouwing. De informatie die wel openbaar is, roept veel vragen op.
2. Een groot aantal verontrustende zaken die ons vertrouwen in het proces ernstig hebben geschaad. Zie [bijlage 1](#) voor een overzicht van een aantal van deze zaken.
3. De voortdurende onduidelijkheid over de luchtkwaliteit op de locatie Valckstraat. Hoge concentraties luchtverontreiniging veroorzaken schade aan de gezondheid van kinderen, zie [bijlage 2](#). De GGD heeft daarom zorgen over de geschiktheid van deze locatie en adviseerde eind 2012 uitdrukkelijk om hier gedegen onderzoek naar te doen. Daarnaast baart de geluidsoverlast zorgen. De bestuurder heeft een onderzoek toegezegd naar de luchtkwaliteit en inzage in de resultaten alvorens tot uitvoering van de plannen over te gaan. Het is ons echter onduidelijk wat de status van het onderzoek is. Op vragen hierover kregen wij geen antwoord

Wij vragen van het bestuur:

1. Volledig inzicht in en betere toelichting op de besluitvorming. Dus: alle afwegingen en alle factoren die daarbij een rol hebben gespeeld. Met als essentieel onderdeel een overzicht van de financiële problemen van de Stichting VSNON en de oorzaken daarvan. Zonder dat overzicht blijft de indruk bestaan dat drie gezonde basisscholen en hun gemeenschappen moeten opdraaien voor de financiële problemen van de overkoepelende Stichting.
2. Een reactie op de genoemde verontrustende zaken in [bijlage 1](#).
3. Het op de kortst mogelijke termijn nakomen van de toezegging dat er een gedegen en betrouwbaar onderzoek naar de luchtkwaliteit aan de Valckstraat zal worden gedaan. De details van dit onderzoek dienen openbaar te zijn.
4. Het besluit enkele maanden uit te stellen. In die periode kan een groep betrokkenen aan de hand van alle beschikbare informatie nog eens grondig bekijken of het nu genomen besluit ook echt het meest verstandige en toekomstbestendige besluit is. Zo niet, dan zullen alternatieven serieus bekeken moeten worden. Het op deze manier laten verifiëren van de besluitvorming zou veel goed doen aan het draagvlak voor en het vertrouwen in het veranderingsproces.

Wij zijn van mening dat ons verzoek redelijk en realistisch is en willen het bestuur en PO-directie dringend verzoeken er aan tegemoet te komen. Wij staan open voor een constructief gesprek in kleine kring. In afwachting van uw schriftelijke en/of mondelinge reactie.

Met vriendelijke groet,

Koen van der Hauw

Namens (in alfabetische volgorde),

<de namen van de 66 ouders zijn om redenen van privacy uit de kopie van de brief op deze website verwijderd>

[Bijlage 1: Overzicht van verontrustende zaken die ons vertrouwen in het proces schaden.](#)

[Bijlage 2: Onderbouwing noodzaak onderzoek luchtkwaliteit Valckstraat.](#)

Bijlage 1: Overzicht verontrustende zaken die ons vertrouwen in het proces schaden

- Hoewel er tijdens ouderavonden herhaaldelijk om is gevraagd, worden geen echte details gegeven over berekeningen, cijfers en analyse die tot het huidige besluit hebben geleid. Er is geen totaalrapport waarin alle argumenten en details op een rij zijn gezet. Het is dan ook niet te verifiëren of de geschatte budgetten voor de 3 scenario's wel voldoende zeker zijn. De scenariostudie van Coresta geeft onvoldoende details en toelichting ([bron](#)). De MR van de Berkel ([bron](#)) en de MR van de Zwaan ([bron](#)) oordelen dat er nog veel onzekerheden zijn. Kan gegarandeerd worden dat er later geen grote onvoorziene posten bijkomen? Er komt niet meer geld beschikbaar. Wat gebeurt er als straks veel ouders de Vrije School verlaten of geen ouderbijdrage meer betalen omdat ze zich niet herkennen in de genomen beslissing? Wat als blijkt dat toch twee verhuisbewegingen nodig zijn?
- In het IJsselbulletin is gemeld dat de IJsselgemeenschap wordt verdeeld omdat er van de Berkelgemeenschap al een groot offer is gevraagd. Feitelijk wordt er nu een groter offer gevraagd aan de IJsselgemeenschap, namelijk dat van opheffing/splitsing. Daarmee weerspreekt het argument zichzelf. Met name jonge, kwetsbare kinderen zullen extra worden geraakt:
 - De kinderen die in augustus 2014 naar klas 1 gaan, moeten naar een andere locatie waarbij ze de vertrouwde en warme sfeer van hun eigen school moeten missen. Terwijl juist voor hen de normale overgang naar klas 1 al een grote stap is. Bovendien zullen ze vermoedelijk een deel van hun klasgenootjes moeten missen. Sommige ouders zullen straks kinderen zowel op de IJssel als op de Zwaan hebben. De kans is ook aanzienlijk dat de bouwwerkzaamheden dan nog niet klaar zijn.
 - De kinderen die in augustus 2013 naar klas 1 gaan moeten tijdelijk naar de Berkel, dus twee maal verhuizen. Argument is dat de Berkelgemeenschap als geheel over kan. En de IJsselgemeenschap? Waarom niet de gecombineerde klas 1 juist op de IJssel starten? Waarom worden er geen gelijke offers gevraagd van Berkel- en IJsselgemeenschap? Welke formele status hebben de docenten dat zij mogen instemmen met splitsing? Waar is het verslag van deze stemming? Waarom worden ouders in deze belangrijke zaak niet gehoord? Het roept de vraag op of er andere dingen op de achtergrond spelen. Bijvoorbeeld de verzelfstandigingplannen van de Berkel of de administratieve kwestie met het BRIN-nummer ([bron](#)).
- Zowel GGD Gelre-IJssel ([bron](#)), het Astmafonds als staatssecretaris Atsma adviseren terughoudend te zijn met het bouwen van basisscholen langs drukke wegen, zelfs al voldoet de norm! Zie hiervoor ook [bijlage 2](#). Daarnaast is er nog een niet te verwaarlozen geluidsoverlast door het wegverkeer. Er wordt straks 2,6 miljoen euro besteed op een mogelijk ongeschikte locatie, geld dat voor de hele stichting is bestemd. Nader onderzoek is toegezegd. Wanneer wordt de beloofde terugkoppeling hierover gegeven? In het verslag van de ouderavond van 16 januari op de Berkel is te lezen dat de bestuurder heeft gezegd: "het bestuur gaat het advies van de GGD afwachten en op basis hiervan handelen. De stichting staat voor de hoogst mogelijke gezondheidsgraad." ([bron](#)). Wordt hiermee enkel de wettelijke norm bedoeld of zal er op basis van het voorzorgprincipe worden gehandeld?
- De gemeente heeft er groot belang bij dat de Vrije School in de locatie Valckstraat blijft, zij is eigenaar van dit pand dat vanwege de ligging en status moeilijk verkoopbaar is. In hoeverre heeft de gemeente het proces hiermee beïnvloed? Welke voorwaarden zijn er gesteld aan de besteding van de 2,6 miljoen? Was het een voorwaarde om de locatie Valckstraat te behouden? De bestuurder geeft in haar reactie van 4 december op de brief van een aantal Berkel-ouders aan: "De gemeente en het VO hebben bewust scenario 1 en 2 mogelijk gemaakt." ([bron](#)) Wat betekent dit? Heeft scenario 3 wel een echte kans gekregen?
- De MR van de Zwaan stelt zelf: "Wij vinden het twijfelachtig of renovatie en eventueel uitbreiding van het gebouw aan de Valckstraat goed te realiseren is. Wellicht kan op de begane grond niet worden bijgebouwd of uitgediept om waterbouwkundige redenen. Hoger dan het bestaande gebouw bouwen zou op bestemmingsplan problemen en bezwaren uit de buurt kunnen stuiten, waardoor vertraging ontstaat. Nader onderzoek op deze punten vinden wij verstandig" ([bron](#)).
- De bestuurder zegt in haar reactie op de brief van een aantal Berkel-ouders aan de Raad van Toezicht: "Als de kosten voor renovatie minder dan 65%-75% bedragen van de nieuwbouwkosten

en toch een levensduurverlenging tussen de 25 en 40 jaar geven, zal de gemeente hier toestemming voor verlenen. Als de kosten hoger uitvallen dan 65%-75%, moet nieuwbouw gerealiseerd worden, oftewel scenario 1.” ([bron](#)). In de scenarioberekening is te zien dat de kosten van scenario 1 (nieuwbouw) en 2 (renovatie) respectievelijk € 2.416.882,- en € 2.065.430,- ([bron](#)). Ofwel de kosten voor renovatie zijn 85% en er moet nieuwbouw gerealiseerd worden. De kosten van scenario 1 zijn echter hoger dan die van scenario 3 (€ 2.236.852,-). Waarom wordt scenario 3 dan niet gekozen? Welke andere argumenten zijn er?

- Er is nog niet duidelijk hoe de gerenoveerde dan wel hernieuwde Zwaan er uit komt te zien met het huidige budget. Er is geen garantie dat dit overeenkomt met de door ouders verwachte uitstraling van een Vrije School. Adviesbureau Coresta ging bij alle berekeningen en adviezen namelijk uit van de huisvestingsnormen van de gemeente. In de berekening van de vierkante meters waar een school recht op heeft, zit bijvoorbeeld al geen grote zaal ([bron](#)). Het is onzeker hoe ouders hierop zullen reageren. Is hier voldoende rekening mee gehouden?

Een aantal zaken doen twijfelen aan het proces en de transparantie:

- De GMR-PO heeft gestemd. Er is met 4 voor en 2 tegen besloten voor het besluit. In een kleine groep is een dergelijke stemming geen geschikte methode om een keus te maken. Feitelijk is het voorstel maar met een meerderheid van 1 persoon aangenomen ([bron](#)).
- Er wordt een beeld geschetst dat met de werkgroep toekomst een democratisch traject is doorlopen. De werkgroepleden zaten daar echter op persoonlijke titel en niet als vertegenwoordigers.
- In het verslag van de ouderavond 16 januari op de Berkel is te lezen dat de bestuurder heeft gezegd: “omwille van de tijdsdruk was het nodig om onzorgvuldigheden in het proces te accepteren.” ([bron](#)) Welke onzorgvuldigheden zijn nog meer geaccepteerd??
- In hetzelfde verslag is te lezen: “U hebt vanavond gehoord dat het besluit absoluut niet begrepen wordt en er geen vertrouwen is in dit besluit. Wilt u daarom het besluit stop zetten/on hold zetten, en in goed overleg komen tot een nieuw, gedragen besluit? Antwoord L. Plaschek: dat wil ik nu nog niet toezeggen. Besluiten neem ik niet alleen. Ik wil hierover spreken met het MT.” en “Wanneer krijgen wij antwoord op deze vraag? Antwoord L. Plaschek: vrijdag heb MT-overleg. Daarna laat ik het antwoord weten, ik kan geen datum noemen..”. Wat was het antwoord hierop? Waarom worden andere ouders niet geïnformeerd hierover?
- In het advies van de werkgroep toekomst zijn de tegenargumenten van de Berkel MR niet opgenomen, het volgende staat nota bene op de website van de GMR: “Nadrukkelijk vraagt de werkgroep je dan ook om deze argumentatie NIET te gebruiken voor evt. in- of externe communicatie over het advies van de werkgroep. De GMR heeft langs informele weg wel een stuk ontvangen met deze argumenten maar constateert dat deze inderdaad geen volledig beeld geven. We zullen het hier niet publiceren.” ([bron](#)). Dit toont gebrek aan transparantie. Zie [hier](#) voor de betreffende argumenten.

Bovenstaande doet twijfelen of de eerdere beslissing om van 3 naar 2 PO-scholen te gaan wel klopt:

- Is wel voldoende getracht op andere wijze te bezuinigen? Zijn alle kostenposten binnen de stichting VSNON wel voldoende onder de loep genomen. Hoe zit het met de kosten voor management, bestuur en ondersteuning? Waarom lukt het andere scholen met minder leerlingen wel gezond te blijven?
- De 3 PO scholen zitten ver boven de landelijke opheffingsnorm en zijn in feite 3 gezonde scholen ([bron](#), [meer](#)). Daarnaast zijn er landelijke cijfers die een stijgende trend van het aantal Vrije School leerlingen laten zien ([bron](#)). In Zutphen laat het aantal nieuwe aanmeldingen dit ook zien. Is er rekening gehouden met een groeiscenario?
- In de nabije toekomst zullen diverse, werkelijk kleine scholen in de omgeving van Zutphen moeten sluiten. Is rekening gehouden met de regionale aantrekkingskracht van Zutphen?

Dit zijn een aantal zaken die we de afgelopen twee weken tegen zijn gekomen. Wanneer ons meer verontrustende zaken bekend worden, zullen we hierover later nog toelichting vragen.

Bijlage 2: Onderbouwing noodzaak onderzoek luchtkwaliteit Valckstraat

- Gezondheidschade:
Belangrijke nadelige effecten op de gezondheid zijn aangetoond bij mensen die in de nabijheid van drukke wegen wonen of naar school gaan. Zowel ontstaan en verergeren van astma ([bron](#)) als een lager IQ bij kinderen ([bron](#)). ([meer](#)).
- Advies Astma Fonds:
Het Astma Fonds roept op om voortaan geen nieuwe scholen meer te bouwen binnen 300 meter van een snelweg, en 50 meter van een provinciale weg of drukke stadsweg. Het Astma Fonds raadt gemeenten met klem aan om te kiezen voor een gezondere locatie, en bij die keuze uitdrukkelijk het deskundige advies van de GGD te betrekken ([bron](#)).
- GGD Gerle-IJssel over de Zwaanlocatie ([bron](#)):
 - In nabijheid van drukke wegen is ook buiten de 50 meter hoge concentratie van verontreinigde stoffen in de lucht aanwezig.
 - Er is wetenschappelijk aangetoond dat kinderen in de buurt van drukke wegen grotere kans hebben astma te ontwikkelen.
 - Staatsecretaris Atsma van milieu heeft onlangs per brief besturen geadviseerd zeer terughoudend te zijn met het vestigen van kinderen nabij drukke wegen ook wanneer aan de wettelijke criteria wordt voldaan.
 - De GGD Gelre-IJssel vraagt het bestuur van de vrije scholen Zutphen uitdrukkelijk het besluit aan te houden en eerst een gezondheidkundige beoordeling van de situatie te laten maken.
- GGD Gelderland-Midden:
Onderzoek laat zien dat er ook gezondheidsschade op kan treden bij lagere concentraties dan de wettelijke normen voor PM10 en NO2. De normen zijn een compromis tussen bescherming van de gezondheid en haalbaarheid. Gezondheidkundig zijn deze normen dus niet optimaal ([bron](#)).
- Advies Wereldgezondheidsorganisatie:
De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) adviseert de helft lagere concentraties fijnstof (PM10 en PM2,5) ([bron](#)) dan in de geldende EU-normen ([bron](#)). Dus ook als de EU-normen worden gehaald, is de lucht in Nederland op veel locaties nog niet gezond. ([meer](#)).
- Gezondheidsraad:
 - Met name PM10 is geen goede maat voor gezondheidseffecten van verkeersgerelateerde lokale, luchtverontreiniging. Zwarte rook, NO en ultrafijn stof (PM0,1) zijn geschikter hiervoor. De concentraties zijn veel hoger en zelfs nog verhoogd tot op afstanden van enkele honderden meters tot ongeveer 1000 m van drukke wegen ([bron](#)).
 - Het is niet mogelijk om uit de gegevens een precieze afstand af te leiden waarbuiten geen betekenisvolle effecten op de gezondheid meer optreden die worden veroorzaakt door de uitstoot van het wegverkeer ([bron](#)).
- In Nederland wordt de luchtkwaliteit voornamelijk beoordeeld op basis van de modelresultaten van de NSL-monitoringtool van het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit. Ter plaatse van de N348 bij de Zwaan, worden met dit model concentraties berekend van 26 µg/m³ PM10 en 16 µg/m³ PM2,5 ([bron](#)), te hoog volgens de WHO. De luchtkwaliteit bij de school hangt vervolgens onder andere af van windrichting- en snelheid.

Lokatie / Norm	PM10-conc. µg/m ³	PM2,5-conc. µg/m ³	NO2-conc. µg/m ³	Intensiteit licht verkeer	Intensiteit middel verkeer	Intensiteit zwaar verkeer
Norm EU/NL	40,0	25,0	40			
Norm WHO	20,0	10,0	40			
Zwaan	26,4	16,2	28	11718	965	538

Het model lijkt niet goed gecontroleerd voor Zutphen en omgeving. Metingen bij de Zwaan van de verkeersintensiteit in 2011 zijn bijvoorbeeld 10% hoger dan het model hanteert ([bron](#)).

- In een reactie van de bestuurder op vragen van de GMR wordt het volgende gesteld ([bron](#)):
 - “Verhoogde concentraties fijnstof zijn alleen mogelijk bij een pal oostelijke windrichting”
Verhoogde concentraties zijn echter ook mogelijk bij noord- en zuidoostelijke windrichting.
 - “Uit een studie uitgevoerd in opdracht van de gemeente Zutphen uit 2005 blijkt dat er langs de N-weg ter hoogte van De Zwaan geen verhoogde concentraties mogen worden verwacht.”
In deze studie ([bron](#)) wordt tevens vermeld dat in het jaar 2005 de weersomstandigheden gunstig uitvielen. Daarnaast worden in de rapportage vermeld dat er langs de Den Elterweg overschrijdingen van de normen zijn vastgesteld voor PM10 en NO2 met als oorzaak het verkeer. De mededeling waar de bestuurder op doelt is vermoedelijk de modelvoorspelling voor 2015.
 - “In de periode 2007-2010 zijn er geen overschrijdingen van de fijnstofnormen meer waargenomen of berekend”
Zijn hier metingen uitgevoerd of betreft het (onzekere) modelberekeningen?
 - “Fijnstof is af te vangen met groen. Uit metingen langs snelwegen blijkt dat fijnstof effectief ingevangen wordt door begroeiing van bijvoorbeeld geluidsschermen. De Zwaan heeft een ruim schoolplein met veel groen. Dit groen kan verder worden uitgebreid door meer struiken aan de oostkant van het plein te plaatsen”
Een rapport van het RIVM geeft juist aan dat het effect van groen juist zeer beperkt is ([bron](#)).
- Modellen geven niet altijd een goed beeld van de werkelijkheid
Er zijn diverse onzekerheden in de landelijke gebruikte NSL-monitoringtool:
 - Uit vergelijkingen van de modelberekeningen met de daadwerkelijke meetresultaten blijkt nog dat het model de luchtvervuiling stelselmatig onderschat, vooral op de meest verkeersbelaste locaties ([bron](#)).
 - Vooral daar waar wegbeheerders geen overschrijdingen verwachten, worden gegevens minder vaak geactualiseerd en soms minder zorgvuldig ingevoerd. ([bron](#))
 - De modelonzekerheid in de berekeningen langs wegen bedraagt, op basis van vergelijkingen met metingen, circa 20-25%. Vanwege de onzekerheden kan het aantal stikstofdioxideoverschrijdingen in 2015 twee- tot zesmaal hoger uitvallen dan onder de huidige aannames is berekend. ([bron](#))
 - De onzekerheid in de invoergegevens is aanzienlijk, terwijl de gevoeligheid van het aantal overschrijdingen voor NO₂ of PM10 sterk afhangt van de gebruikte gegevens. De kans is groter, bij ongewijzigd beleid, dat het aantal overschrijdingen hoger zal uitvallen dan nu berekend, dan dat het aantal lager of gelijk aan de huidige verwachting zal zijn ([bron](#)).
- Overige informatie:
 - http://www.vggm.nl/ggd/milieu_en_gezondheid/thema's/luchtkwaliteit
 - <http://www.milieudefensie.nl/luchtkwaliteit>
 - <http://www.atlasleefomgeving.nl/meer-weten/lucht/fijnstof>
 - <http://www.infomil.nl/onderwerpen/klimaat-lucht/luchtkwaliteit/>
 - <http://www.leefmilieu.nl/luchtkwaliteit>
 - http://www.leefmilieu.nl/sites/www3.leefmilieu.nl/files/imported/pdf_s/2008_GGD_Richtlijn_luchtkwaliteit-en-gezondheid.pdf
 - http://www.leefmilieu.nl/sites/www3.leefmilieu.nl/files/imported/pdf_s/2008-06-06_MOLO_feiten-en-fabels-luchtkwaliteit.pdf
 - <http://keesvanoosten.nl/pdf/de%20nieuwe%20kieren%20van%20de%20keizer.pdf>